

ION DRĂGOESCU
cercetător - București

BORIS ZDERCIUC – etnomuzeolog
(n.1918 - m.1994, comuna Chiselița Nouă,
jud. Huedin, Republica Ucraina).

A absolvit: în 1948 Facultatea de
Litere și Filozofie (specialitatea Sociologie)
din Cluj. Asistent universitar la Catedra de
etnografie și folclor, Universitatea din Cluj
(1948-1951); referent științific la Filiala din
Cluj a Academiei R.S.R. – Institutul de
Lingvistică (1952-1963); șef de secție la
Muzeul Satului din București (1953-1968).

În intervalul 1952-1958 a funcționat
cu jumătate de normă și ca cercetător
științific la Institutul de Istoria Artei al

Academiei R.P.R. În perioada 1964-1968 a lucrat ca redactor (șef de
rubrică) cu jumătate de normă la Revista Muzeelor, cercetător
științific principal al Institutului de Psihologie al Academiei R.S.R. și
apoi al Academiei de Științe Sociale și Politice (1969-1975);
cercetător științific principal la Institutul de Cercetări Etnologice și
Dialectologice în intervalul 1975-1980, când s-a pensionat.

Bun coleg, bun pedagog, gata oricând să-i ajute pe tinerii
etnologi și muzeologi.

LUCRĂRI PUBLICATE

a) Volume:

1. *Tilișca, un sat din Mărginimea Sibiului*, București, Fondul Plastic, 1963.
2. *Covorul Maramureșean*, Editura Meridiane, 1963.
3. *Arta Populară din România* (în colaborare), Editura Meridiane, București, 1964.
4. *Crestături în lemn în arta populară românească* (în colaborare), Editura Meridiane, București, 1967.

b) Studii, articole, note, cronici, muzee, artă populară, etnografie, sociologie.

1. *Despre expoziția Muzeului Etnografic din Cluj*. Almanahul Literar Anul IV, nr.6 (43), iunie, 1953.
2. *Nepmuvestetunk helyzste es feladatai* (în colaborare) Muvelodesi Utmutate, nr. 12/1953.
3. *Aspecte de arhitectură populară din comuna leud, raionul Vișeu, regiunea Baia Mare*, SCIA, nr. 1-2/1955.
4. *Contribuții la cercetarea artei populare în satele colectivizate* (în colaborare). SCIA, anul III, nr.3/4/1956 – iulie –decembrie, 1956.
5. *Contribuții la studiul scoațelor maramureșene*. SCIA, anul III, 1959.
6. *Un nou muzeu etnografic (Focșani)*, Contemporanul, nr.19/708/6 mai 1960.
7. *Über die wiesenschaftliche Wrforschung der Neuen in der Volkskunde, Forshungen zur Volks-und Landeskunde*, nr.4/1961.
8. *Muzeul Argeșean*, Tribuna, 23 august 1962, anul VI, nr.34.
9. *Frumosul în casa colectivistului*. I.C. nr.10/1962.
10. *Unele considerații cu privire la noile locuințe a țărănimii colectivistice* (în colaborare).R.M.nr.4, Anul I, 1964
11. *Unele considerații cu privire la noile locuințe ale țărănimii colectivistice*. Volumul : Sesiunea de comunicări științifice a muzeelor de etnografie și artă populară. București, decembrie 1964.
12. *Cu privire la situația social-economică în localitățile din raionul Beiuș (regiunea Crișana), specializate în meșteșuguri artistice (de la mijlocul secolului XVIII, până la începutul secolului XX), Studii și cercetări de etnografie și artă populară*, București, Muzeul de artă populară al RPR.
13. *Unele probleme privind organizarea caselor muzeu*, R.P număr special, Anul II, 1965
14. *Cursuri de muzeografie*, R.M. nr.3/1965, Anul II, nr. 6
15. *Muzeele etnografice în aer liber din România* (în colaborare). R.M. nr.1, Anul III, 1966.
16. *Simpozionul Muzeelor în aer liber*. R,M, nr.4/1966, Anul III.
17. *Organizarea Muzeului etnografic în aer liber. Principii și metode*. R.M. nr. 6/1966, Anul III.
18. *Criterii de selecționare a monumentelor pentru muzeele etnografice în aer liber*. Cibinum, Sibiu, 1966.
19. *La section ethnographique de plein air de Bran, Roumanie*. Schweiy Arhiv für Volkskunde jg., 1967, 1/2.
20. *Le musée de la pomiculture et viticulture de Golești (Roumanie)*. Scweiz Arhiv für Volkskunde 63, Heft 1/2, 1967.
21. *Un rodnic bilanț* (în colaborare). R.M., Anul IV, nr.6.
22. *Cu privire la "Dosarul științific al complexelor muzeale din muzeele etnografice în aer liber"*. R.M. nr.2/1969.
23. *Revista Muzeelor la 5 ani de la apariție*. R.M. nr.3, Anul VI, 1969.

24. *Așezări, arhitectură-porti. Volumul "Arta populară din nordul Transilvaniei"* de Tancred Bănățeanu. CCP a județului Maramureș, 1969.
25. *Interioare de locuință țărănească din zona Ineului, județul Arad*, (în colaborare). Volumul Muzeul Satului. Studii și cercetări, 1970.
26. *Monumente de arhitectură și conservarea lor*. M.B. Istorie, 1970, nr.2.
27. *Pentru un muzeu al satului maramureșean*, R.N. nr.2, Anul VIII, 1971. (Muzeul din Baia Mare).
28. *Un muzeu în aer liber zonal. Muzeul Branului*. Volumul: Muzee cu caracter sociologic din România, Muzeul Brukental, Sibiu, 1971.
29. *Muzeul Pomiculturii și Viticulturii din Golești – Argeș*, (în colaborare). Volumul: Muzee cu caracter sociologic din România. Muzeul Brukental – Sibiu, 1971.
30. *Așezări – gospodărie*, AER, nr.2/1978
31. *Contribuția etnografiei în reprezentarea fenomenului etnografic*. AER, nr.3/1978.
32. *Așezări după structura morfologică, așezări după ocupații etc*. AER, nr.4, 1978.
33. *Revista muzeelor și monumentelor – factor activ în promovarea ideilor înainte și a progresului în muzeologia românească*. RMM. Seria Muzee, nr.4/1978.
34. *Cultura populară, expresie a specificului național reflectată în Atlasul Etnografic al României*. Anuar, ICED, 1979, Seria A.1.
35. *Un proiect "fișă obiect" pentru integrarea colecțiilor muzeale ca sursa de documentare în elaborarea AER*, nr.5/1979.
36. *Persistența culturii populare în condițiile industrializării*. Seria A.2, 1980.
37. *Așezările și gospodăria, ca document al permanenței și continuității*, RMM, nr.7/1980. Seria Muzee.
38. *Să dai viață nouă în cadrul tradiției este marea putere a unei națiuni în cadrul existenței*. Almanahul Literar, 1980.
39. *Olarii din Corund în dialog cu publicul*. I.C. septembrie, 1980.
40. *Interacțiunea dintre tradiție și inovație*. I.C. nr.6/1980 iunie.
41. *Așezări și gospodării*. Volumul *Mărginimii Sibiului*, București, 1985.
42. *Interacțiunea dintre tradiție și reînnoire în dinamica dezvoltării și transformării culturii populare contemporane din România. (1944-1984)*. Anuarul ICED, seria A 67, București, 1984-1985.
43. *Interacțiunea în dinamica dezvoltării și transformării culturii populare contemporane din România*. Anuar ICED, seria VI, nr.6-7, București, 1987.
44. *Arhitectura tradițională țărănească la români, cu referiri la valorile artistice ale arhitecturii maramureșene*. Volumul: *Imagini permanente în etnologia românească*. Chișinău, Știința, 1992.

45. *Das Museum des Dorfes. Neur Weg*, Freitag, 7 septembrie 1956.
46. *The village ethnographical Museum Romania for tourists*, nr. 2/1958.
47. *Satul ardelean (gospodăria țărănești din Transilvania) în Muzeul Satului azi*. Tribuna, anul II, nr.12 din 12 martie 1959.
48. *Muzeul Satului azi*. Gazeta Literară, 8 Octombrie 1959.
49. *Aspecte etnografice rădăuțene în Muzeul Satului* (în colaborare). Zori Noi. Suceava, 1960.
50. *Casa din Dumitra* (Un document etnografic asupra iobagilor din Transilvania). Magazinul, 19 martie 1960.
51. *Das Dorf Museum în București*. Demos nr. 1/1964.
52. *Arta creștăturilor în lemn pe baza colecției Muzeului Satului* (în colaborare). Anuarul Muzeului Satului, 1966.
53. *Evidența științifică a colecțiilor de muzeu. Din experiența Muzeului Satului* (în colaborare). Anuarul Muzeului Satului, București, 1966.
54. *Din experiența Muzeului Satului. Munca de popularizare*. Anuarul Muzeului Satului, 1966.
55. *Berbești (plianț). Gospodăria din județul Maramureș*.
56. *Creația artistică în lemn, pliant*.

c) Medalioane etnografice

57. *Romulus Vuia –întemeietor al etnografiei românești ca disciplină independentă*. REF. Tom 32 nr.1/1987.
58. *Simion Mehedinți și constituirea etnografiei ca disciplină autonomă în România*. REF tom 33/3/1988.
59. *Profesorul Gheorghe Pavelescu la 75 ani*. REF tom 35 nr. 3-4/1990.
60. *Preocupările etnografice ale lui Traian Herseni*. REF tom 35, nr.5-6/1990.

d) Necroloage

61. *Gheorghe Dăncuș* (1906-1967). RM Anul V/1968, nr.2.
62. *Nicolae Ungureanu* (1927-1981), în colaborare, RMM, nr.10/1981.
63. *Cornel Irimie* (1919-1983). RMM nr.7/1983, seria Muzee.
64. *Tancred Ovidiu Bănățeanu* (1922-1987) RFF tom 32, nr.3/1987.

e) Recenzii

65. *M.P. Tapenco: Arhitectura Bulgariei*. SCIA nr.3-4/1954.
66. *S.M. Mastova: Ornamentul Carelienilor de pe Volga Superioară*, SCIA nr.3/1954.
67. *Vasile Cărbășiș: Nedeile*. Craiova, 1966. RM nr.3/1967.
68. *T. Bănățeanu: Arta populară din nordul Transilvaniei*, 24 aprilie 1970.

69. *Geta Dan Spănoiu: factori obiectivi și subiectivi în integrarea profesională a femeii.* București, Editura Academiei, 1974, 280 p. Revista de psihologie, Tom. 21, nr. 3/1975.
70. *Olga Horșia, Paul Petrescu: Meșteșugurile din România.* București, 1972, RFF nr.1, Tom. 22/1977.
71. "Izvorul", *Revistă de etnografie și folclor.* RMM seria Muzee, nr. 2/1984.
72. *Valer Butură: Străvechi mărturii de civilizație românească din Transilvania. Studiu etnografic.* Editura științifică și enciclopedică 1989, 402 pag. , 129 desene, 64 foto alb – negru, 40 foto color. REF tom 35 nr. 2/1990.
73. *Lucia Apolzan: Carpații, tezaur de istorie. Perenitatea așezărilor risipite.* București, REF tom 35 nr. 2/1988.

f) Lucrări în manuscris (volume) în afara paginilor de ilustrații și note

74. *Unitatea și continuitatea în arhitectura populară românească.*
75. *Situația socială economică din localitatea Domnești – Argeș.*
76. *Arhitectura populară de pe Valea Izei.*
77. *Geamgii din Munții Apuseni.*
78. *Muzeele din România și publicul lor (în colaborare)*
79. *Dicționar al așezărilor și gospodăriei din România (în colaborare)*
80. *Monografia comunei Dumitra, județul Alba.*
81. *O serie de materiale în cioră nedefinitivate pentru tipar.*

II. ACTIVITATEA DE CERCETARE LA MUZEUL SATULUI DIN BUCUREȘTI

(1 noiembrie 1953 – 31 decembrie 1968)

1. Cercetări de teren în domeniile:

1. *Arhitectura populară.*
2. *Tipurile de așezări.*
3. *Tipurile de gospodării.*
4. *Locuința țărănească.*

2. Zonele etnografice în care s-au efectuat cercetări:

1. *Maramureș (1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1962, 1963, 1966).*
2. *Oaș (1954, 1959).*
3. *Țara Lăpușului (1953, 1962).*
4. *Satu Mare și zona Codru (1962).*
5. *Câmpia Transilvaniei (1959, 1960).*
6. *Mărginimea Sibiului (1954, 1955, 1957, 1959).*
7. *Țara Hațegului (1955).*
8. *Bihor (1953, 1959).*

9. *Năsăud* (1959).
10. *Țara Oltului* (1954, 1955).
11. *Caraș Severin* (1955).
12. *Harghita* (1956).
13. *Valea Ampoiului* (1963).
14. *Crișul Alb* (1964, 1965, 1966).
15. *Horezu* (1955, 1957).
16. *Drăgășani* (1955, 1959).
17. *Valea Topologului* (1955, 1956).
18. *Valea Bistriței moldovene* (1957, 1958, 1959).
19. *Nordul Moldovei* (1960, 1961).
20. *Zonele etnografice ale Bucovinei* (1961-1962).
21. *Cercetări speciale în zonele etnografice ale Regiunii București* (1962, 1963).
22. *Zonele etnografice ale fostei regiuni Ploiești. Cercetări speciale ale arhitecturii românești contemporane (în toate zonele etnografice ale țării, exceptând județele: Caraș-Severin, Timiș și Iași).*

În afara cercetărilor speciale în domeniile mai sus menționate au fost efectuate și cercetări asupra așezărilor rurale și a meșteșugurilor populare românești.

3. Cercetări pentru organizarea altor muzee.

1. A luat parte ca responsabil de sector, la cercetări pentru selecționarea și identificarea unor instalații tehnice de industrie textilă țărănească în regiunile: Cluj, Crișana, Banat, Hunedoara, pentru MUZEUL TEHNICII POPULARE din Dumbrava Sibiului. A colaborat la planul tematic al acestui muzeu.
2. A participat la identificarea monumentelor și colecțiilor de obiecte pentru sectorul în aer liber al Muzeului Bran (până în anul 1964).
3. A colaborat la cercetările pentru organizarea unui muzeu în aer liber al Țării Oașului (în mai multe etape).
4. Cercetări științifice pentru cunoașterea zonelor, pentru identificarea de construcții și obiecte etnografice în vederea organizării Secției pavilionare și a Secției în aer liber din Golești – Argeș. Alături de cercetările efectuate în toată țara, o cercetare specială s-a făcut în toată țara, o cercetare specială s-a făcut în zonele: Vâlcea, Argeș, Muscel, valea Argeșului, Valea Topologului, Valea Vâlsanului. Alături de cercetări și identificări, Boris Zderciuc a participat și la transferarea unor complexe etnografice (1966).
5. A întocmit un punctaj tematic și un plan de achiziții pentru Muzeul județean Alba.

6. A colaborat la proiectarea Muzeului în aer liber de la Bujoreni, județul Vâlcea, selecționând și câteva construcții destinate acestui muzeu.
7. A identificat și cercetat valoroase monumente pentru Muzeul din Dealu Florilor Baia Mare, județul Maramureș.

III ACTIVITATEA LA INSTITUTUL DE ETNOGRAFIE ȘI FOLCLOR

1. Cercetător principal, șef de sector.
2. Membru în Comisia de Folclor a Academiei Române.
3. Membru în colegiul de redacție al Revistei de Etnografie și Folclor.
4. Membru în colectivul de coordonare al Atlasului Etnografic al României.
5. Redactor responsabil al Buletinului Atlasului Etnografic al României pe anii 1977-1979.
6. Călătorii de studii în Cehoslovacia, Franța, Polonia și Bulgaria.
7. A făcut parte din diferite jurii republicane de artă populară la diferite manifestări artistice din țară.

IV. CERCETĂRI ÎN CADRUL INSTITUTULUI DE PSIHOLOGIE AL ACADEMIEI (1969-1975).

1. Metodele psihologiei sociale industriale (1970).
2. Raportul dintre aspectele social-psihologice ale întreprinderilor industriale și mediul social-cultural (1970).
3. Procesul de industrializare și transformare a deprinderilor de muncă (1973).
4. Influența vieții de familie asupra randamentului muncii în industria chimică (1973).
5. Studii psihologice ale relațiilor dintre muzee și public în vederea optimizării funcției cultural-educative și creșterii eficienței instructiv-formative a instituțiilor muzeale de cercetare-pilot.
6. Cercetări de sociologie și psihologie socială pe Valea Teleajănelui (zona Boldești Scăieni), pentru cunoașterea proceselor de industrializare și urbanizare.
7. Cercetări de sociologie de psihologie socială în Țara Oltului, cu cercetare specială în zona Făgăraș.
8. Studiul proceselor de integrare socială și culturală a muncitorilor industriali de origine rurală în zonele mai sus menționate.